

SYLVA POLÁKOVÁ / 5. 3. 2024

Filmy malíře, grafika a fotografa Jana Jedličky

Příklad rozšiřování sbírky

Národní filmový archiv je otevřen nejen tvorbě filmových autorek a autorů, ale také umělcům a umělkyním z dalších uměleckých oborů, kteří tak z jiné perspektivy pracují s pohyblivým obrazem. A tak mohly být v letech 2020–2022 přijaty do dlouhodobé archivní péče snímky Jana Jedličky, které vytvářel od poloviny devadesátých let minulého století jako součást svých multimediálních projektů.

Jan Jedlička se narodil v roce 1944 v Praze, kde studoval malbu na Akademii výtvarných umění (1962–1968). Po invazi vojsk Varšavské smlouvy emigroval do Švýcarska a souběžně se odchýlil od směru fantastického realismu. Začal kombinovat různé techniky a média – kresbu, akvarel, fotografii, zemní pigmenty, mezzotintu, sítotisky a film. Jeho díla v opakujících se cyklech zkoumají krajinu z hlediska pohybu a času. Svůj první film natočil v turisticky odlehle části Toskána zvané Maremma, kde pracoval od osmdesátých let minulého století. Zjistil zde, že dlouhé chůze se skicákem, které aplikoval jako svým způsobem badatelskou metodu, mu umožňují zachytit čas. Proto se rozhodl experimentovat také s filmovým časosběrem a výsledkem byl jeho první, přes dvacet minut dlouhý film *Echo-Vocis Imago* (1992), na nějž o devět let později navázal snímkem *Interno* (2001). Ústředním bodem obou snímků byl postupně chátrající dům, kde dříve Jedlička pobýval a tvořil. Mezitím se také po dlouhých dvaceti letech začal vracet do Prahy a hledal zde místo, ke kterému by se po tak dlouhém odloučení mohl vztáhnout. Z této doby pochází filmový portrét *Basilika* o sv. Jiří na Pražském hradě, kde umělec našel genius loci, jenž vychází ze sakrální historie místa a promítá se v románské architektuře baziliky.

Jedlička jako bytostný pozorovatel uplatnil svou nenápadnou vnímavost také v dalších snímcích, které se vztahují spíše k člověku a společnosti. Úsporně a důsledně, a přitom vřele, komunikují Jedličkovy filmy na pomezí dokumentu, experimentálního filmu a uměleckého videa s publikem. *Le Cuoche* (1999) o dvougenerační italské rodině kuchařek, které provozují restauraci v zapadlé části Toskánska, dva krátké snímky nazvané totožně *Air* (2001), kdy jeden je spíše vtipnou znělkou ke klimatické konferenci a druhý apelativním esejem, nebo *16 Sketches of Dialogue* (2002) o zabydlování nově vzniklého kulturního centra nedaleko Curychu jsou uměleckými snímky, které je možné řadit k českému videoartu.

Tyto filmy a videa Jana Jedličky byly v Národním filmovém archivu digitalizovány za účelem dlouhodobé prezervace a zpřístupnění. Díky tomu již byly představeny domácímu i zahraničnímu publiku na filmových festivalech (MFDF Jihlava, Schmalfilmtage) i ve výstavních projektech (GHMP, Kunsthaus Zug) a rovněž v archivním kině Ponrepo. Záznamy o těchto dílech, včetně náhledů, jsou dostupné v databázi [Videoarchivu NFA](#) a snímek *Basilika* je zařazen mezi dokumentární filmy.

Více viz [rozhovor](#) s Janem Jedličkou.

[Echo – Vocis Imago](#) / 1994 / 23 min.

[Interno](#) / 2001 / 26 min.

[Le Cuoche](#) / 1999 / 36 min.

[Air](#) / 2001 / 6 min.

[Air znělka](#) / 2001 1 min.

[16 Sketches of Dialogue](#) / 2002 / 16 min.